

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1To/17/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317010429
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317010429.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Evy Pirkovskej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.10.2019, v trestnej veci proti obžalovanej Bc. M. P., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b/ Tr. zákona, o odvolaniach okresného prokurátora a obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/69/2017 zo dňa 11.01.2018, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora a obžalovanej Bc. M. P..

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bola obžalovaná Bc. M. P. uznaná za vinnú z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

-v presne nezistenom období od roku 2012 do 13.05.2016 v rodinnom dome na ulici G. č. XXXX/XX v E. zamykala jedlo pred dcérou I. P., nar. XX.XX.XXXX tak, aby k nemu nemala prístup v ľubovoľnom čase, odopierala jej prístup k internetu nevyhnutný na plnenie si školských povinností, neprimerane s ňou zaobchádzala pri rôznych názorových konfliktoch, nedôvodne jej vyčítala spôsob obliekania, nezabezpečovala jej pravidelne stravu - desiatu do školy, zamkla pred ňou dom a bránila jej v prístupe doň, tak že I. bola nútená prenocovať niekoľko nocí mimo domu a neustále sa jej vyhrážala tým, že len čo dovŕši vek osemnásť rokov, vyhodí ju z domu, čo nakoniec aj urobila.

Za to jej bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zákona, prihladajúc na § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, na § 36 písm. j) Tr. zákona a podľa § 46 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody na 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, súd výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona, súd určil skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala obžalovaná písomne odôvodnené odvolanie prostredníctvom zvoleného obhajcu. V jeho dôvodoch uviedla, že nesúhlasí s tým, že si neplnila vyživovaciu a zaopatrovaciu povinnosť v naturálnej forme, teda vo faktickej starostlivosti poskytovať dieťaťu stravu, oblečenie, bývanie, starostlivosť o jeho zdravie, čistotu a pod. Spolu s manželom vychovávali tri deti a snažili sa ich vychovávať najlepšie ako vedia. Bývajú v rodinnom dome v Humennom, blízko centra, sú sociálne slabšou rodinou, pretože žijú len z jedného manželovho príjmu, ktorý pracuje v Čechách a príjem nemá veľmi vysoký. Po narodení detí a materskej ostala v domácnosti, pretože si napriek svojej snahe nenašla zamestnanie. Napriek tomu, že musia každé jedno euro vynaložiť účelne, vždy mali hlavne deti dostatok jedla, nemohli sa obliekať módne, trendovo, ale vždy boli oblečené čisto a pripravené do školy. Myslí si, že nie je zlá matka, ale súčasne priznala, že s manželom nezvládli výchovu dcéry. Snažili sa s manželom aj s jej matkou vplývať na dcéru najprv

slovom, dohováraním, prosbami, plačom, aby rešpektovala určité pravidlá, aby mohli všetci žiť spoločne ako rodina. Dospievaním a hlavne keď sa dostala dcéra I. do puberty, sa im ako rodičom začala dcéra vzdávať a mala úplne iný pohľad na život a začala im dávať požiadavky, ktoré nedokázali realizovať, pritom ešte počas štúdia dcéry na základnej škole bolo všetko v poriadku, podporovali ju aj v mimoškolských činnostiach. Keď dcéra prestúpila na strednú školu, začala sa porovnávať so svojimi kamarátkami, spolužiačkami a vtedy (myslí si) jej dali pocítiť, že je zo sociálne slabšej rodiny. Sama im povedala, že ju volajú „socka“, čo ju ako matku veľmi trápilo. Je pravdou, že dcéra si privyrábala brigádami, lebo oni jej mohli dávať vreckové v minimálnej výške a kupovať lacnejšie oblečenie.

Nerozumie tomu, prečo dcéra uviedla, či už na polícii alebo pred „sociálkou“ veci, ktoré nie sú pravdivé a považuje ich za očierňovanie jej osoby ako aj ostatných členov rodiny. Keď to počula prvýkrát veľmi ju to zabolelo a preplakala mnoho nocí. Keď sa začala situácia vyhrocovať, obrátila sa o pomoc na školu, na úrady, nevedela, ako má vzniknutú situáciu riešiť. Jednoznačne poprela, že ani ona ani manžel dcéru nebili. No priznala, že raz pri naozaj vyhrotenej situácii ju dcéra tak vyprovokovala, že jej dala facku, nebola silná, načo na ňu dcéra tiež fyzicky zaútočila, a aj preto ju to všetko mrzí. Nie je pravda to, že by dcéra hladovala, aby nemala čo jesť, tak, ako každé ich dieťa, dostávala pravidelne stravu. To, že začali uzamykať potraviny, vysvetlila dostatočne v rámci trestného konania, ale nemali inú možnosť, ale museli situáciu so znehodnocovaním potravín zo strany dcéry nejako riešiť. Napriek uzamknutiu špajze, vždy, keď dcéra požiadala o jedlo, mala voľný prístup k základným potravinám ako chlieb, maslo, mlieko a trvanlivé potraviny. Keďže situácia pretrvávala dlhší čas a zo strany dcéry nedochádzalo k zblíženiu s ostatnými členmi rodiny a nechcela rešpektovať ich pravidlá a fyzicky atakovala mladších súrodencov, museli situáciu nejako riešiť. Mysleli si, že tým, že dcéra nebude s nimi dlhší čas bývať a pôjde bývať k starej matke do Sniny, uvedomí si svoje chyby a napraví sa a vráti sa k nim a nebude ubližovať mladším súrodencom a bude sa správať slušne k svojim rodičom ako aj k starej matke, no nestalo sa tak. Nebola nikdy súdne trestaná, nikdy neporušila zákon. Spolu s manželom a členmi rodiny, žije svoj usporiadaný život. Žijú síce skromne, ale vedia, aký majú rozpočet, koľko môžu minúť a žijú tak, aby si nerobili žiadne dlhy a aby pokryli všetky nevyhnutné výdaje. Už len skutočnosť, že sa pred súdom musí obhajovať, že mala týrať vlastné dieťa, je pre ňu ponižujúce a zahanbujúce. Priznáva, že došlo vo výchove dcéry k chybám, ale nikdy si nepredstavovala, že z jej výpovede a hlavne z jej klamstiev by mohla byť obžalovaná z trestného činu. Popiera spáchanie skutku tak, ako je uvedený v obžalobe okresnej prokuratúry Humenné, ako aj skutok tak, ako je uvedený v rozsudku. Žiadneho protiprávneho konania sa nedopustila. Vždy si riadne plnila svoje povinnosti ako rodič. Nie je pravdou, že by sa úmyselne nestarala o dcéru I.. Preto podala odvolanie proti výroku o vine a treste, z dôvodu, že sa cíti byť nevinná.

Proti uvedenému rozsudku a to ihneď po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal aj prokurátor odvolanie a to proti výroku o vine ako aj treste, ktoré následne aj písomne odôvodnil. V jeho dôvodoch, po rekapitulácii výroku rozsudku a jeho podstatných dôvodov, ktoré viedli okresný súd k záveru o ustálených skutkových okolnostiach a ich právnej kvalifikácii uviedol, že s týmito závermi súdu prvého stupňa sa nemôže stotožniť a má zato, že konanie obž. Bc. M. P. malo byť správne právne kvalifikované ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Tr. zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zákona. Dokazovaním vykonaným v prípravnom konaní a v konaní pred súdom bolo preukázané, že obž. Bc. M. P. sa vo vzťahu k svojej dcére - pošk. I. P. dopustila konania uvedeného v obžalobe. Obžalovaná je zo spáchania zločinu usvedčovaná predovšetkým výpoveďou poškodenej I. P., nakoľko táto v konaní pred súdom využila svoje zákonné právo nevypovedať z dôvodu príbuzenského pomeru k obžalovanej, bola prečítaná jej výpoveď z prípravného konania zo dňa 20.03.2017. Za významné je však potrebné pokladať i jej výpovede zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016, teda po začatí trestného stíhania vo veci a pred vznesením obvinenia, kde poškodenej detailne opísala nielen pomery v ich rodine, vzájomné spolužitie s rodičmi, súrodencami a starou matkou S. P., ale aj bitky zo strany matky, otca a starej matky, psychické ponižovanie, vyhrážky, nadávky. Okrem toho uviedla, že nemohla používať internet, kúpeľňu, nemala prístup k jedlu, ktoré pred ňou zamykali s odôvodnením, že si ho nezaslúžila. Vypovedala aj o tom, ako ju rodičia odmietli pustiť domov, aby prenocovala u kamarátky a ako ju dňa 13.05.2016 rodičia vyhodili z domu. Súd odmietol návrh prokurátora prečítať tieto výpovede poškodenej z prípravného konania z dôvodu, že tieto výsluchy poškodenej boli vykonané v rozpore s Tr. poriadkom.

Výpovede svedkyne I. P. boli realizované v čase, kedy ešte nebola matka svedkyne obvinená - i keď v čase začatia trestného stíhania bolo zrejme, že zo skutku je dôvodne podozrivý (doposiaľ

nestotožnená osoba z rodinného prostredia). Podľa súdu vyšetrovateľ PZ tak postupoval v rozpore s ust. § 206 ods. 1, ods. 2 Tr. poriadku, pretože svedecká výpoveď osoby vo vzťahu k obžalovanej v uvedenom § 130 ods. 1 Tr. poriadku nemohla uplatniť právo odoprieť výpoveď a bola získaná „obídením“ citovaných ustanovení a súd ju pokladá za nezákonnú. Prokuratúra nesúhlasí s takýmto postupom súdu, pretože po začatí trestného stíhania vo veci nebola ustálená osoba páchatel'a, nakoľko svedkyňa I. P. žila v spoločnej domácnosti s viacerými osobami. Až ďalším vo veci vykonaným dokazovaním, výpoveďami ďalších svedkov a znaleckým dokazovaním bolo zistené, že páchatel'om je jej matka Bc. M. P., ktorej bolo dňa vznesené obvinenie. Výpovede svedkyne I. P. zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016 sú preto podľa prokuratúry procesné použiteľné a mali byť na hlavnom pojednávaní prečítané. Poškodenú bolo totiž potrebné vypočuť bezprostredne po oznámení trestného činu, nakoľko sa jednalo o trestný čin trvácnej povahy páchaný na blízkej osobe. Výpoveď svedkyne I. P. je vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý sa obžaloba opiera. V priebehu vyšetrovania bola svedkyňa opakovane vypočutá po oznámení uznesenia o vznesení obvinenia a tak bolo zachované právo obvinenej na obhajobu (na kontradiktórny postup). Dôsledkom zamietnutia návrhu prokurátora na prečítanie výpovede svedkyne I. P. zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016 súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil závažnosť konania obžalovanej, nesprávne upravil a redukoval skutok. Obžalovaná tak bola uznaná za vinnú na miernejšom skutkovom základe, jej konanie bolo nesprávne právne kvalifikované, a teda aj uložený trest je nezákonný. Zastáva názor, že okresný súd mal doplniť dokazovanie prečítaním výpovede poškodenej predovšetkým zo dňa 30.08.2016. Podľa prokuratúry, dôvodom odmietnutia výpovede svedkyne na hlavnom pojednávaní nebol ani tak príbuzenský pomer k obžalovanej ako samotná prítomnosť obžalovanej, z ktorej cítila určitý nepriamy „psychický nátlak“.

Poškodená bola obeťou domáceho násillia - trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Tr. zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zákona, pričom násillia sa vo vzťahu k nej dopustila jej vlastná matka. S výpoveďou svedkyne - pošk. I. P. korešponduje svedecká výpoveď S. G. ml., S. G. st. a N. G., ktorým I. opisovala situácie, ktoré v rodine počas rozhodného obdobia prežila, najmä správanie a konanie obžalovanej. Svedecké výpovede sa pritom v podstatných črtách zhodujú s tvrdeniami poškodenej, ktoré uviedla v rámci trestného konania. Podľa svedkyne N. G. bola I. zo situácie v rodine deprimovaná, bolo jej ťažko, bola smutná a plakala. K vierohodnosti tvrdení svedkyne - pošk. prispievajú závery znaleckého posudku PhDr. D. P. č. 86/2016. Svedkyňa - pošk. I. P. je schopná správne vnímať a reprodukovať prežité udalosti, ktoré sú predmetom trestného stíhania. Nebola u nej zistená snaha skresľovať udalosti vo svoj prospech. Špecifická vierohodnosť jej výpovede je s väčšou mierou istoty zachovaná. Prokuratúra sa tiež nestotožňuje s konštatovaním súdu, že konanie obžalovanej nenapĺňa všetky formálne znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona z dôvodu absencie naplnenia objektívnych znakov žalovaného zločinu zodpovedajúcich jeho závažnosti. Súd má za to, že obžalovaná sa nedopustila takého konania, ktoré by I. P. pociťovala ako ťažké príkorie. Poškodená I. P. pritom dňa 20.03.2017 pred vyšetrovateľom PZ v rámci svojej výpovede 20.03.2017 opísala svoje pocity z konania obžalovanej. Uviedla, že konanie matky jej nebolo príjemné a nechcela sa k tomu vracat'. Náhodné stretnutia s matkou v nej vyvolávajú niečo zlé, nevyvoláva v nej pozitívne pocity, ani radosť, že ju stretla, skôr naopak, chce utiecť. Je teda možné konštatovať, že už samotná prítomnosť obžalovanej u nej vyvoláva pocit strachu. Nesúhlasí preto s odôvodnením súdu, že poškodená nevyjadrila svoj vnútorný pocit tak, aby to bolo možné vyhodnotiť ako prejavenie prežitého psychického či fyzického utrpenia. Vnútorne prežívanie poškodenej, pocity krivdy a bezprávia potvrdila svedkyňa S. G. ml., podľa ktorej I. zo správania matky nadobudla pocit, že ju nemá rada a bolo jej to dosť ľúto. Sťažovala sa jej i na to, že ju matka nepochválila. Uvedené skutočnosti tiež preukázala svedecká výpoveď S. G. st.. Svedkyňa N. G. uviedla, že I. mala pocit, že ju mama neľúbi, že ju odstrkuje a preferuje jej bratov, čo rovnako konštatoval znalec PhDr. D. P.. Charakter trestného činu podľa neho zodpovedá osobnosti obžalovanej, vzhľadom k jej zisteným osobnostným rysom a tiež aj tým, že napríklad vo vzťahu k synom sa takto neprejavovala.

Podľa znalca PhDr. P. konanie obžalovanej smerom k jej dcére je psychickým týraním. To, že I. mala obmedzovanú stravu, bol vymenený zámok, aj citová deprivácia, keď dieťa nedostáva lásku rodičov, je konštatovanie psychického týrania. Aj napriek tomu, že do 14 roku života poškodená nepociťovala konanie obžalovanej ako ťažké príkorie a neuvedomovala si ho, od tohto veku, kedy sa začala porovnávať s okolím, začala pociťovať tlak z rodiny. Dôsledkom správania zo strany rodičov voči dcére je jej narušené sebahodnotenie, sociálna izolovanosť, excesívna agresia a neposlušnosť. Aspekty, ktoré na ňu pôsobili, vykazovali určité znaky psychického týrania a zo strany matky šlo k dcére o psychické

týranie. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti na rozdiel od konštatovania súdu prvého stupňa, že obžalovaná sa nedopustila týrania, má za to, že v danom prípade dlhotrvajúce a opakujúce sa konanie obžalovanej I. P. pociťovala ako bezprávie, isté zlo, krivdu, nie iba ako sklamanie a toto konanie obžalovanej ovplyvňovalo jej každodenný život, čím sú naplnené objektívne znaky žalovaného zločinu. Preukazuje to nielen prečítaná výpoveď poškodenej I. P., ale i ďalšie vo veci vykonané dôkazy, konkrétne svedecké výpovede spolužiačok, ich matiek a znalecké posudky. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že vzájomné konflikty obžalovanej a jej dcéry I. nadobudli agresívny štýl riešenia. Výchovné praktiky obžalovanej viedli u Viktórie k zaujatiu opozičného postoja voči osobe matky. Hoci sa I. v niektorých situáciách správala neprimerane, vždy to bolo na základe konfliktu medzi ňou a matkou (obžalovanou). Obžalovaná odmietla hľadať inú formu riešenia vzniknutého problému pri výchove svojej dcéry a v jej výchove zvolila nevhodné, neprimerané postupy a reakcie nesúce známky psychického týrania. Súd prvého stupňa teda nevenoval dostatočnú pozornosť závažnosti konania obžalovanej, a preto toto jej konanie nesprávne právne kvalifikoval. Prokurátor záverom dodal, že základná skutková podstata trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona hovorí len o spôsobení fyzického alebo psychického utrpenia. Pojem fyzické alebo psychické utrpenie uvedený v základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona je naplnený už vtedy, ak poškodená osoba pociťuje protiprávne konanie páchatel'a ako príkorie (teda ako zlo, bezprávie, krivdu), t.j. ako konanie, ktoré sústavne nepriaznivo ovplyvňuje jej každodenný život a vyvoláva sústavnejšie obavy z opätovného protiprávneho konania páchatel'a. Z hľadiska právnej kvalifikácie je bez právneho významu aj skutočnosť, ak u poškodenej osoby nie je znalecky zistený syndróm týranej osoby, pretože základná skutková podstata trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona nevyžaduje, aby páchatel' spôsobil takýto následok, t. j. syndróm týranej osoby nie je znakom základnej skutkovej podstaty tohto trestného činu. Z vyššie uvedených dôvodov preto Krajskému súdu v Prešove navrhol, aby vyhovel odvolaniu Okresnej prokuratúry v Humennom, zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Humennom sp. zn. 1T/69/2017 zo dňa 11.01.2018 v celom rozsahu a vo veci sám rozhodol, prípadne tomuto vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniami vytykané, pritom prihliada len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Po uvedenom postupe krajský súd zistil, aj keď nesúhlasí so všetkými závermi, ktoré podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku viedli prvostupňový súd k vyhlásenému rozsudku o vine, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zákonom, a preto zistil správne skutkový stav v rozsahu potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie. Vzhľadom k tomu svoje skutkové i právne závery súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí v potrebnom rozsahu odôvodnil, a preto krajský súd sa s jeho argumentáciou čiastočne aj vo vzťahu k uvedeným záverom stotožnil, keďže rozhodnutie považuje za vecne správne a zákonu zodpovedajúce.

K obsahu vykonaného dokazovania krajský súd v prvom rade poznamenáva, že v posudzovanom prípade stáli oproti sebe dve skupiny navzájom si odporujúcich dôkazov. Na jednej strane sú to výpovede priamych svedkov, rodinného spoložitia obžalovanej a poškodenej I. P. - Z. P., S. P. a P. P. a na druhej strane výpovede poškodenej I. P. a svedkov F. P., S. G. ml., S. G. st., N. G., I. E. včítane záverov znaleckého posudku PhDr. D. P. č. 86/2016, ktorý hodnotil osobnostnú štruktúru obžalovanej ako aj poškodenej, ale hlavne možné následky správania sa obžalovanej voči poškodenej na jej prežívanie z pohľadu zistenia symptómov (znakov) tzv. syndrómu týranej osoby.

Z výpovedí doposiaľ všetkých menovaných svedkov v súhrne, podľa názoru krajského súdu vyplýva, že vzťah obžalovanej Bc. M. P. a poškodenej I. P. a nielen s ňou, ale aj s otcom Z. P. a starou matkou S. P. a to predovšetkým od obdobia nástupu tzv. puberty v 8. resp. 9. ročníku základnej školy u poškodenej bolo možné hodnotiť ako dlhodobý zlý a postupne sa ešte zhoršujúci. Poškodená z pohľadu jej najbližších rodinných príslušníkov matky, otca ako aj starej matky ich v podstate nerešpektovala a správala sa tak, že si ich nevážila, nepreukazovala im primeraný rešpekt, resp. úctu a to až tak, že nimi mala pohrdať, nerešpektovala mamu a otca ako authority v rodine, ktorí majú nielen právo, ale aj predovšetkým povinnosť starať sa o ňu, vychovávať ju a v rámci toho stanoviť v rámci rodinného spoložitia základné pravidlá správania sa, podľa ktorých sa mala riadiť. Tieto však poškodená podľa ich výpovedí nerešpektovala, vzdorovala im a odmietala ich dodržiavať. Rastúcim vekom, hlavne po

prechode zo základnej školy na strednú školu, ktorú si (vyberala mimochodom na 3-krát, čo rodičia síce s výhradami, ale rešpektovali, čo sama nespochybnila), sa intenzita konfliktu stupňovala a s tým spojená aj agresivita (a to vzájomná), pri riešení stále viac sa opakujúcich konfliktov, ktoré ako to obe potvrdzujú (obžalovaná aj poškodená), vedeli vyústiť aj do vzájomného fyzického napádania sa. Poškodená pri takomto správaní sa rodičov, kedy podľa nej mali uprednostňovať mladších súrodencov pred ňou, viedlo u nej k strate dôvery vo vzťahu k najbližším a postupnému uzatváraní sa do seba. To potom vyústilo - a navonok sa aj prejavilo - tým, že stále viac času trávila sama, zatvárala sa vo svojej izbe, ale aj do seba a sama z vlastnej vôle, (nezamykali ju do izby na silu), ako to vyplynulo z ich výpovedí, čo samotná poškodená nepoprela. Jej kontakt s najbližšími dokonca zúžila tak, že s nimi ani nesedela za jedným stolom pri spoločnom stravovaní, lebo ako to potvrdzovali obe strany, aj tam vznikali opakované konflikty a nemohli sa v klude najesť. Vzájomné medzi matkou a poškodenou odcudzenie viedlo do takého stavu, že sa jej prestala zdôverovať s bežnými, každodennými vecami, týkajúcimi sa nielen ich spoločného, ale hlavne osobného života, preto na jednej strane obžalovaná ako matka nemala vedomosť o jej každodenných potrebách a problémoch (svojej dcéry) a to nie v začínajúcom, ale vrcholiacom období puberty a na druhej strane dcéra - poškodená nemala (ako si to sama vyhodnotila) nikoho v rodine, kto by ju chápal (tzv. podržal) pri vyjadrení názoru na veci jednak každodenného spolužitia v rodine, ale hlavne jej osobných predstáv, čo by chcela v tom čase v ich vzájomnom vzťahu mať, aké postavenie - ako sa obliekať, ako tráviť voľný čas, s kým sa kamarátiť, kam chodiť po vyučovaní a pod.

Za danej situácie, kedy obžalovaná ako matka zjavne nehľadala riešenia primerané veku a potrebám dcéry, ale svojou neústupnosťou trvala a to opakovane na dodržiavaní vopred určených pravidiel, a teda čo a kedy môže robiť po škole, po návrate domov zo školy, čo si bude obliekať, koľko môže za oblečenie minúť, ako sa správať pri stolovaní. Rovnako tak, ktorá s kamarátok je pre ňu vhodná a ktorá nie - viedlo k vzájomnému odcudzeniu a nedôvere a to do takej miery, že bez cudzej pomoci - keďže otec poškodenej jednak pracoval spravidla počas mesiaca v zahraničí a pri väčšine konfliktov nebol a stará matka tento spôsob výchovy vnučky zjavne schvaľovala, už nebolo možné tento vzťah napraviť.

V tejto atmosfére vzájomnej nedôvery, každodenných hádok, konfliktov, potom obe ako obžalovaná tak aj poškodená vnímali ich správanie voči sebe zo svojho pohľadu a tento potom aj takto opísali.

Tu správne ustálil aj súd prvého stupňa, že stará matka poškodenej S. P. bola dominantnou osobnosťou v ich spoločnej domácnosti, kde otec poškodenej Z. P. plne pri výchove poškodenej podporoval svoju manželku, a keďže obžalovaná zjavne prežila obdobnú výchovu, tak sa takto snažila vychovávať aj svoju dcéru aj ona.

Z pohľadu takto ustáleného vzájomného vzťahu obžalovanej a poškodenej, kde poškodená zjavne v tomto postavení v rodine bola osamotená, bolo potrebné v tomto kontexte, podľa názoru krajského súdu, potom hodnotiť aj výpovede už skôr menovaných svedkov a vo vzťahu k ustáleným skutkovým okolnostiam z produkovaných dôkazov.

Pri hodnotení výpovedí jednotlivých svedkov v prvom rade je potrebné uviesť, že výpovede otca poškodenej Z. P., jej starej mamy S. P. či brata P. P. sa v podstatných skutočnostiach, majúcich vplyv na ustálenie skutkových okolností, zhodujú s výpoveďou obžalovanej Bc. M. P..

Všetci zhodne popreli fyzické napádanie obžalovanou a ak boli svedkami takýchto konfliktov, tak len incidentov, keď mala prísť poškodená v 9.ročníku neskôr

a počas hádky s matkou jej táto mala dať facku, ktorú jej poškodená opätovoľala, čo sama priznala. Rovnako tak priznala, čo vypovedala aj obžalovaná, ale aj brat P., že pokiaľ počas hádok padli vulgárne slová a nadávky, tak tie boli spravidla vzájomné. V tomto kontexte je potom potrebné zdôrazniť, že poškodenou opísané fyzické napádanie obžalovanou spôsobom a rozsahom - dokonca raz ju mala udierať aj pästami, kopance do brucha, keď ležala na zemi, udierať hlavou o botník - potom neboli verifikované žiadnymi dôkazmi. MUDr. M. A. - ako praktická lekárka nielen poškodenej, ale aj jej bratov - si nikdy na nej žiadne zranenia

nevšimla, ani jej najbližšie kamarátky I. E. či S. G. a ich matky S. G. st., N. G. až na malé škrabance v súvislosti, s ktorými spomínali brata. Poškodená sa sama priznala, že ak ju obžalovaná, resp. rodičia kritizovali za neporiadok v izbe, ale predovšetkým v osobných veciach, tak mali pravdu. Všetci zhodne vypovedali, že poškodená sa od určitého času odmietala v akejkoľvek forme taktiež podieľať na domácich prácach. Sama sa vyjadrila, že pokiaľ matka nepracuje, je doma, tak je to jej práca, ktorú

by mala zvládať. Uvedené potom len dopĺňa vyjadrenie obžalovanej, že ako dcéra sa mala vyjadriť, že matka nemá čo rozkazovať, keď nepracuje a živateľom rodiny je otec a tomu zase mala vyčítať, že on je obyčajný robotník, ktorý ani nemá vysokú školu, a preto jej nemá čo rozkazovať.

Všetci tiež zhodne tvrdili, že nie je pravdou, aby poškodená nemala prístup na internet, resp. k počítaču. Opakovane obžalovaná uvádza, že sama ju ešte na základnej škole nabádala, aby sa prácu s PC naučila, čo bude určite potrebovať na strednej škole. Keď o prácu s PC prejavila a prejavil záujem aj syn P., dokonca kúpili ešte aj notebook, čo tiež nebolo dokazovaním spochybnené. Až v škole sa mala obžalovaná na rodičovskom stretnutí dozvedieť, že mala I. zakazovať počítač. Priznala, že počítač, resp. prístup na internet jej zakazovala kvôli zábave, lebo ho používala aj celé hodiny bez toho, aby sa pritom učila. Nikdy by jej nebránila používať ho pre školské účely. Obžalovaná tiež priznala, že sa nevedeli zhodnúť na tom, čo by si mala dcéra I. obliekať a že I. nechcela nosiť veci, ktoré jej ona dávala, či kupovala. Nemali toľko peňazí, aby si mohla pravidelne kupovať nové (značkové veci). Je tiež pravdou, že keď si aj niečo kúpila v seconhande, alebo priniesla od kamarátok, išlo podľa nej už o tak zničené veci, že jej ich niekedy nechcela nechať a vyhodila ich. Trvala však na tom, že sa vždy stará, aby mala veci čisté, opraté, aby chodila čistá a upravená, aj keď nie v najmodernejších veciach, čo tiež dokazovaním spochybnené nebolo (takáto skutočnosť vyplýva, aj z výpovede svedkyne MUDr. A. A.).

Pokiaľ jej mala vytykať, že počas choroby sa o ňu nestarala, nevybrala jej lieky, tieto tvrdenia tiež neboli dokázané, čo vyplýva aj z výpovede už spomínanej MUDr. M. A., ktorá uviedla, že nemala vedomosť o tom, aby I. zdravotný stav pri niektorej z diagnostikovaných ochorení sa zhoršil, neboli preto opakované vyšetrenia pre to isté ochorenie, preto nemá vedomosť o tom, aby rodičia jej nevyberali lieky v čase, kedy sa liečila.

Aj k bezdôvodnému odopieraniu stravy a k jej zamykaniu obžalovaná jednoznačne poprela vo význame ako to opísala I., resp. vo význame, ako sa jej to kládlo za vinu v obžalobnom návrhu. Všetky deti a členovia rodiny mali rovnaký prístup k strave, či to bolo navarené, resp. k suchej strave v chladničke či v špajze. To potvrdzujú Z. P., P. P. či stará matka I.. I. však od určitého času, keď sa konflikt stupňoval, ako aj vzájomná nevraživosť, a to aj s ostatnými členmi rodiny, už spravidla s nimi spoločne nejedávala. Jedlo však mala vždy pripravené (odniesli až k izbe) alebo mala svoju porciu voľne dostupnú v kuchyni. Od času, čo sama I. nepoprela, kedy mala brať čerstvo navarené jedlo do špinavých rúk a vracať ho späť do spoločného hrnca, rozhodli sa nespotrebované jedlo zamykať do špajze. Rovnako tak zamykali aj sladkosti, či ovocie tak, aby mali všetci rovnakým dielom. Preto nebolo dokázané, aby stravu zamykali len pred I., aby jej ju vyslovene odopierali, a to bezdôvodne. Desiatu si mala robiť sama. Ak si ju nekúpila, rovnako desiatu si robil aj jej brat P. a nesťažoval si na to, ako to sám potvrdil. Aj kamarátka I. E. uviedla, že I. sa jej síce sťažovala, že pred ňou zamykajú jedlo, no na druhej strane sa zase sťažovala, že jej mama varí príliš veľa mastných jedál, a preto ich nejje. Preto napokon skonštatovala, že ani sama nevie z nej vyjsť, lebo raz hovorila tak a raz zase tak, ako to vlastne bolo, či I. dávali alebo nedávali najesť.

V súvislosti s bezdôvodným odopieraním bývania, keď zamkli pred I. dom a mali jej brániť v prístupe doň, vykonaným dokazovaním mali byť opísané dva prípady, opäť s rozdielnym obsahom dôvodov zo strany obžalovanej a poškodenej I..

Zostáva pravdou, že I. skutočne cca 3 dni v 9. ročníku doma nespala a spala u kamarátok S. G. a I. E.. Rovnako obe mamy menovaných kamarátok S. G. st. a N. G. tiež priznali, (čo potom s odstupom času považovala za chybu S. G. st.), že sa aspoň nepokúsili overiť si dôvod, prečo I. nešla spať domov priamo u jej rodičov. Verili jej dôvodom, ktoré im uviedla a jej rodičov nekontaktovali. Na dôvode, prečo sa rozhodli s manželom po dovŕšení plnoletosti I. zakázať s nimi spoločne bývať a tzv. vyhodiť ju na ulicu, však obžalovaná opakovane zotrvala s tým, že si myslela, že po krátkej dobe si I. uvedomí, ako sa k nim správa a správala a ospravedlní sa im, k čomu však nedošlo.

Z pohľadu doposiaľ uvedeného je potom potrebné aj hodnotiť závery znaleckého posudku znalca PhDr. D. P..

Z jeho obsahu okrem iného vyplynulo (na čl. 201 výsluch v prípravnom konaní 27.12.2016), že poškodená má správanie sa obžalovanej (matky) pociťovať ako príkorie. Znaleckým vyšetrením však u poškodenej I. nezistil symptómy syndrómu týranej osoby. Tento záver však nevyklučuje skutočnosť, že zo strany jej matky šlo o prejavy v správaní, ktoré signalizujú známky psychického týrania, keďže

nemôžeme hovoriť len o nezvládnutej výchove zo strany matky, pretože jej reakcie boli na správanie sa poškodenej nevhodné, neprimerané a nesúce známky už konštatovaného psychického týrania.

Tento záver doplnil vyjadrením, že v danom prípade správanie sa matky voči dcére v niektorých veciach bolo neprimerané, jednoducho nezvládala adekvátnym spôsobom dcérino správanie, čo vlastne nieslo miestami až prejavy psychického týrania. Tieto prejavy obžalovanej však nevychádzali z jej potešenia ako matky, ale z jej neschopnosti nachádzať adekvátne formy riešenia vzniknutého problému.

Tieto skutočnosti doposiaľ uvedené potom menovaný znalec doplnil aj a o skutočnosti prednesené na hlavnom pojednávaní dňa 11.01.2018 na č.l. 386, keď uviedol, že si nemyslí, aby zo strany obžalovanej bola poškodená vystavená nevhodnému už skôr opísanému správaniu počas celej doby puberty, a teda od roku 2012 až do mája 2016, kedy ju vymkli a nepustili domov a to s prihliadnutím na závery zistené v súvislosti s následkami tohto správania, sa obžalovanej voči poškodenej v jej prežívaní - skôr preto predpokladá, že išlo o sporadické konflikty, ktoré boli v rodine dokázané a dochádzalo k nim. Doplnil, že poškodená pri tomto správaní sa vo všeobecnosti v ich rodine pociťovala predovšetkým nedostatok slušnosti, lásky a citu vo vlastnej rodine a zopakoval, že v jej osobnostnej štruktúre známky psychického týrania nezistil, no aspekty - formy správania sa matky, ale aj celej rodiny vo všeobecnosti - ktoré na ňu pôsobili, vykazovali isté znaky psychického týrania - takéto správanie sa voči nej je možné chápať aj ako ťažké príkorie - to si však mohla uvedomiť poškodená I. až po uvoľnení psychického napätia, keď odišla k babke do Sniny.

Takto sumarizovaný podstatný obsah produkovaných dôkazov, rovnako ako súd prvého stupňa, dopĺňajúc jeho právne úvahy, aj krajský súd konfrontoval s právnym posúdením dokázaného konania obžalovanej so skutkovým stavom a jeho právnou kvalifikáciou v obžalobnom návrhu, a teda, či sa obžalovaná dopustila zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b/ Tr. zákona.

V tejto súvislosti je potrebné preto opätovne pripomenúť, že pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31.12.2016 sa páchatel musí dopustiť takého konania, ktorým blízkej osobe alebo, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie.

Podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,

b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania,

c) nútením k žobrote alebo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo spôsobilé poškodiť jej zdravie,

d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť jej zdravie, alebo

e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

V obsahu znenia (základnej) skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zákona je teda vymedzený konkrétny výpočet foriem (alternatív) konania páchatel'a, ktorými môže byť táto skutková podstata naplnená.

Súčasne pre naplnenie tejto skutkovej podstaty, zo strany páchatel'a musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním, či správaním s tým, že ak sa pravidelne opakuje, musí byť spôsobilé poškodenej osobe (osobám) zapríčiniť psychické, prípadne aj fyzické útrapy (len spôsobilé, následok teda nastať nemusí).

Kvalifikačným hľadiskom možného následku tohto trestného činu vo forme fyzického alebo psychického utrpenia je preto trvalosť či hromadnosť, teda to, že útoky sú opakované, sú sústavné a práve táto opakovanosť spôsobuje, resp. môže spôsobiť fyzické či psychické utrpenie poškodených osôb (osoby), ktoré nie je len celkom krátko a prechodného charakteru.

S odvolaním sa na znenie posudzovanej skutkovej podstaty a výklad podmienok nevyhnutných pre jej naplnenie, je záver prvostupňového súdu v tomto prípade vecne správny, pokiaľ uzavrel, že vykonaným dokazovaním sa nepodarilo bez rozumných pochybností dokázať, aby obžalovaná Bc. M. P. konala spôsobom hore opísaným - a teda aby poškodenú bila, udierala, ťahala ju za vlasy, vulgárne jej nadávala, vyhrážala sa jej vyhodnením z domu, vyvolávala v nej stres, citovo ju vydierala, bezdôvodne jej odopierala stravu, zamykala ju pred ňou, bezdôvodne jej ju upierala bývanie tým, že na rodinnom dome na ulici G. č. XXXX/XX v E. vymenila zámky - a jednak svojím konaním spôsobila zákonom predpokladaný následok v podobe fyzického či psychického utrpenia poškodených osôb (osoby), ktoré nie je len celkom krátko a prechodného charakteru, čo tvrdil obžalobný návrh.

Pri ustálení záveru, že obžalovaná svojím správaním nenaplnila obžalobným návrhom opísané konanie, a teda jednotlivé formy tak, ako boli citované, ktorými mala naplniť túto skutkovú podstatu, nenaplnila opakovane trvalejšie, či hromadne a teda tieto už skôr popísané formy konania páchatela, ktorý by mal naplniť túto skutkovú podstatu.

Vykonaným dokazovaním buď tieto formy konania neboli vôbec dokázané, (aby ju opakovane bila, udierala, ťahala ju za vlasy, bezdôvodne odopierala stravu, či zamykala ju pred ňou, či jej upierala bývanie) a ak boli dokázané vulgárne nadávky, či vyhrážanie sa, že ju vyhodí z domu, vyvolávaním stresu, citovo ju vydierať, tieto mali skôr charakter ojedinelých a nie pravidelných opakovaných, trvalejších, či hromadných správaní sa obžalovanej voči poškodenej, a boli spojené vždy s vyhrotenou konfliktnou reakciou na správanie sa poškodenej, ktoré nezodpovedalo predstavám obžalovanej - matky (neskorý návrat domov zo školy, nesúhlas s výberom kamarátok, typu oblečenia a pod.)

Súčasne platí, tak ako to správne ustálil aj súd prvého stupňa, že konaním obžalovanej nebol naplnený následok predpokladaný skutkovou podstatou žalovaného trestného činu, a teda nebol spôsobený následok poškodenej I. P. v podobe fyzického či psychického utrpenia, ktoré nie je (nebolo) len celkom krátko, prechodného charakteru.

Uvedené závery potom nemôže spochybníť ani argumentácia okresného prokurátora prezentovaná v odvolacích námietkach.

Prokurátor totižto svoj záver o dokázaní skutkového stavu ako aj jeho právneho posúdenia prezentovaného v obžalobnom návrhu opiera predovšetkým o výpoveď samotnej poškodenej z prípravného konania, keďže tá na hlavnom pojednávaní po zákonom poučení odmietla vypovedať. V tejto súvislosti namieta potom aj právne úvahy súdu prvého stupňa a závery, podľa ktorých nesprávne postupoval, pokiaľ odmietol prečítať výpovede poškodenej z prípravného konania a to zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016, ktoré mala vykonať ešte pred vznesením obvinenia obžalovanej Bc. M. P..

Krajský súd totižto za danej - už skôr opísanej - dôkaznej situácie považuje za neúčelné z pohľadu ustálenia skutkových okolností čítať výpovede poškodenej I. P. pred vznesením obvinenia M. P., keďže tieto na rozdiel od názoru okresného prokurátora v odvolaní nie sú doplnené ďalšími dôkazmi, ktoré boli vykonané po vznesení obvinenia, v súlade so zásadou kontradiktórnosti.

Rešpektujúc pritom ustálenú rozhodovaciu činnosť súdov (pozri uznesenie NS SR zo dňa 14.01.2016, 5To 13/2015), ktorá sa opiera aj o judikatúru Ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudského práva, krajský súd má za to, že rozhodnutie okresného súdu neprečítať výpovede poškodenej I. P. z prípravného konania pred vznesením obvinenia, bolo síce vecne správne, avšak nie z dôvodu, že tieto výpovede neboli vykonané zákonným spôsobom, lebo poškodená nebola poučená o práve odmietnuť vypovedať podľa § 130 ods. 1 Tr. poriadku vo vzťahu k matke ako príbuznému v priamom rade, ktorej v tom čase ešte nebolo vznesené obvinenie, aj keď podľa názoru okresného súdu na to boli (na vznesenie obvinenia) splnené nielen zákonné, ale aj dôkazné podmienky.

Vychádzajúc totižto z oboch zápisníc o výsluchu poškodenej a to zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016, podľa krajského súdu, tieto výsluchy boli vykonané v súlade s procesným predpisom - lebo boli vykonané po začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por., a poškodená I. P. bola poučená (podľa § 130 ods. 1 Tr. poriadku), nielen o práve odoprieť výpoveď ako svedok, lebo obvinená je jej matka, ktoré ešte - ako správne to ustálil okresný súd - (právo odoprieť vypovedať ešte neexistovalo - nenastalo), lebo M. P. v tom čase ešte nebola obvinenou - ale poškodená bola predovšetkým (čo je podstatné) poučená (§ 130 ods. 2 Tr. poriadku) aj o práve odoprieť vypovedať, ak by svojou výpoveďou mohla spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania, okrem iného aj príbuzného v priamom rade, ktorým jej matka M. P. nepochybne je.

Uvedenému zodpovedá aj obsah poučenia v zápisnici o výsluchu poškodenej a jej vyjadrenia k nemu ako v zápisniciach pred vznesením obvinenia zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016 na č.l. 90-103 vyš. spisu, tak aj po vznesení obvinenia M. P. na č.l. 108, kde výslovne po poučení, že má právo odmietnuť vypovedať voči svojmu „otcovi“ uviedla, že toto právo nevyužíva a k veci chce vypovedať. Súčasne z obsahu jej výpovede predsa vyplýva, že si bola vedomá, že bude vypovedať o skutočnostiach vzájomného spolužitia s matkou, otcom či starou mamou, ktoré zjavne vnímala negatívne, a teda aj o skutočnostiach, ktoré by mohli prívodiť nebezpečenstvo trestného stíhania svojich najbližších.

Súčasne v predmetnej veci treba dať za pravdu okresnému prokurátorovi, že vznesenie obvinenia konkrétnej osobe (M. P.) súčasne so začatím trestného stíhania „vo veci“ dňa 03.08.2016 (čl. 27), dôkazná situácia nedovoľovala. Svedecké výpovede I. P. zo dňa 30.08.2016 a 09.12.2016 boli totiž prvými priamymi dôkazmi v predmetnej veci, okrem listinných dôkazov, ktoré umožnili dostatočne následne vykonávať ďalšie úkony vo vyšetrovaní, smerujúce k trestnému stíhaniu, činu, ktorý sa následne kládol za vinu obžalovanej M. P.. Pred vznesením obvinenia boli známe predsa len všeobecné skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin jej rodičmi bez ustálenia, kto z rodičov, či všetci, resp. či obaja, resp. stará matka by mohli byť páchatelmi tohto konania.

Vzhľadom na doposiaľ uvedené má krajský súd zato, že z hľadiska procesnej použiteľnosti (zákonosti) bolo možné obe výpovede poškodenej I. P. vykonané pred vznesením obvinenia na hlavnom pojednávaní prečítať, - ale len ako dôkaz podporný pre overenie dôveryhodnosti jej výpovede vykonanej po vznesení obvinenia zo dňa 20.03.2017 na č.l. 108.

K doposiaľ uvedenému krajský súd teda uzatvára, že pokiaľ svedkyňa poškodená I. P. svoje právo v zmysle § 130 ods. 2 Tr. poriadku nevyužila a v prípravnom konaní (ešte pred vznesením obvinenia svojej matke M. P.) riadne vypovedala, pričom v neskoršom štádiu trestného konania, v konaní pred súdom, využila svoje právo a odmietla vypovedať, mohla byť táto jej výpoveď/výpovede použitá na vysvetlenie vzniknutých rozporov a oproti výpovedi na hlavnom pojednávaní a postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. poriadku prečítaná, keďže na hlavnom pojednávaní odmietla vypovedať, a to o to viac, keďže v danom prípade nebolo možné túto výpoveď/výpovede (ktorá nebola vykonaná kontradiktórnym spôsobom) považovať za dôkaz kľúčového charakteru (na rozdiel od názoru prokuratúry pre posúdenie viny obžalovanej), keďže táto výpoveď nebola dopĺňaná ďalšími dôkazmi, ktoré boli produkované v prípravnom konaní a preniesli sa aj do dokazovania na hlavnom pojednávaní, ako to argumentovala prokuratúra v odvolacích námietkach.

Je teda potrebné zdôrazniť, že ak svedok v trestnej veci po začatí trestného stíhania vo veci po zákonom poučení podľa § 130 ods. 2 Tr. poriadku nevyužil svoje právo odmietnuť vypovedať a vo veci vypovedal, hoci vzhľadom na okolnosti prípadu a dovedty vykonané procesné úkony a z nich zabezpečené dôkazy tak spraviť mohol, bude jeho výpoveď procesne použiteľná aj v neskoršom štádiu trestného stíhania po vznesení obvinenia konkrétnej osobe, vo vzťahu ku ktorej neskôr odmietla vypovedať, vzhľadom na svoj príbuzenský alebo iný vzťah podľa § 130 Tr. poriadku. Nesmeli by však ísť o výpoveď - dôkaz zásadného skutkového charakteru, majúci význam pre následné právne posúdenie skutku. (Pozri primerane uznesenie NS SR sp. zn. 5To/13/2015 zo 14.01.2016).

Opierajúc sa teda o doposiaľ uvedené krajský súd si teda neosvojil právnu argumentáciu okresného prokurátora v odvolaní, keďže jednak v danom prípade nebolo by možné použiť tieto výpovede svedkyne poškodenej I. P. učinené pred vznesením obvinenia ako jediný a usvedčujúci dôkaz pri ustálení skutkového stavu a jeho právneho posúdenia, ale predovšetkým pre odsúdenie obžalovanej tak, ako je to prezentované v obžalobnom návrhu. Bráni totižto tomu skutočnosť, že tieto výpovede neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní a súčasne platí, že

bolo by bez významu tieto výpovede čítať v konfrontácii s ďalšími dôkazmi, ktoré už kontradiktórnym spôsobom vykonané boli, keďže obsah týchto výpovedí nedopĺňajú, ale práve naopak.

Krajský súd totižto zistil, že neobstojí tvrdenie okresného prokurátora, pokiaľ mal za to, že výpoveď poškodenej, hlavne pred vznesením obvinenia, bola v plnom rozsahu potvrdzovaná ďalšími dôkazmi a to výpoveďami jej kamarátok a to S. G. ml. a I. E. včítane ich matiek a to S. G. st. a N. G..

Všetky menované svedkyne sa totižto o správaní sa obžalovanej voči poškodenej tak, ako ho opisovala, dozvedeli len sprostredkované od nej. Žiadne iné priame dôkazy, kedy by boli priamo účastné pri správaní sa obžalovanej alebo jej rodinných príslušníkov voči poškodenej produkované neboli a ich samotné výpovede neobsahujú konkrétne skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť posúdenie skutkových okolností tak, ako sú prezentované v obžalobnom návrhu.

Opakujú sa vyjadrenia, že sa poškodená mala sťažovať, že jej zamykajú jedlo, že podľa nej ju mama nemá rada, uprednostňuje mladších súrodencov, že jej bráni v užívaní PC, resp. prístupu na internet. Súčasne, že ju mali vymknúť ešte v 9. ročníku, čo už, ako bolo konštatované, si samotné matky menovaných dievčat však u rodičov neoverili, z akého dôvodu a súčasne nemali vedomosť o tom, či rodičia I. hľadajú a či ona s nimi komunikovala.

Súčasne z výpovede samotnej poškodenej mali vyplývať určité skutočnosti, ktoré ani v jednom prípade z menovaných svedkýň v ich výpovediach neodznili, hlavne čo sa týka fyzických útokov, obžalovanej voči poškodenej ako aj jej nevhodného správania sa voči nej tak, ako to mala opísať vo svojich výpovediach, teda hlavne pred vznesením obvinenia.

Súčasne správne súd prvého stupňa hodnotil aj zistenia (závery) vo vzťahu k možnému spôsobenému následku v podobe fyzického či psychického utrpenia, ktoré je, resp. nebolo len celkom krátko prechodného charakteru a teda, že tento záver bolo potrebné posúdiť prostredníctvom odborných znalostí z odboru klinickej psychológie dospelých a detí.

Aj v tomto prípade potom neobstojí odkaz prokurátora na závery prezentované v znaleckom posudku PhDr. D. P..

Tu je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že znalec opakovane vo svojich záveroch konštatoval, že v prežívaní poškodenej nezistil symptómy - príznaky, ktoré by bolo možné diagnostikovať u poškodenej a so záverom, že v danom prípade ide o tzv. syndróm týranej osoby.

Súčasne však opakovane uzavrel, že nevhodné správanie sa matky v podobe, ako to opísal, mohla - predpokladal, že mohlo mať - pociťovať ako príkorie a súčasne, že takéto jej správanie, kedy obžalovaná odmietla hľadať inú formu riešenia vzniknutých problémov pri výchove svojej dcéry a v jej výchove zvolila nevhodné, neprimerané postupy a reakcie, malo niesť známky psychického týrania.

V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že pojem psychické týranie, resp. fyzické týranie je pojmom právnym, prináleží ho hodnotiť len orgánom činným v trestnom konaní a súdu, ustáliť tento záver len na základe vykonaného dokazovania a skutočností z neho plynúcich, či došlo k naplneniu týchto pojmov definovaných už v citovanej základnej skutkovej podstate tohto trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zákona.

Súčasne zo záverov znaleckého posudku, ako to už bolo aj skôr konštatované a hlavne z výpovede znalca na hlavnom pojednávaní dňa 11.01.2018 na č.l. 376 je zrejmé, že tento na doplňujúce otázky mal uviesť, že si nemyslí, aby zo strany obžalovanej matky bola poškodená vystavená nevhodnému už skôr opísanému správaniu počas celej doby puberty, a teda od roku 2012 do mája 2016 a to predovšetkým s prihliadnutím na závery zistené v súvislosti s následkami správania sa obžalovanej voči poškodenej v jej prežívaní, a preto mal za to, že išlo skôr alebo predpokladal, že išlo skôr o sporadické konflikty, ktoré boli v rodine dokázané a dochádzalo k nim.

Za danej situácie pri nezistení symptómov syndrómu týranej osoby a pri možnom predpoklade, že takéto správanie mohlo byť charakterizované alebo by mohlo niesť známky psychického týrania, podľa názoru krajského súdu, nepostačuje pre jednoznačný záver bez rozumných pochybností o tom, že v

danom prípade bola teda naplnená skutková podstata tohto posudzovaného trestného činu, jednak z hľadiska foriem, ktorými je možné spáchať tento trestný čin, ale predovšetkým aj z hľadiska možného spôsobeného následku.

Preto krajský súd považuje rozhodnutie okresného súdu, poukazujúc pritom na ním prezentovanú argumentáciu v odôvodnení napadnutého rozsudku, za vecne správnu, pokiaľ časť skutkovej vety obžalobného návrhu považoval za nedokázanú a hodnotil len tú časť skutkovej vety a skutkových okolností, ktoré sám ustálil vo výroku rozsudku a tieto aj následne právne posúdil.

Podstatný obsah tohto odôvodnenia potom aj vyčerpávajúcim spôsobom (opätovne) v odôvodnení napadnutého rozsudku zhrnul, kde s úvahami, ktorými sa riadil pri hodnotení dôkazov, na podklade ktorých ustálil skutkový stav a následne ho aj právne posúdil ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.2, 3 písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zákona, sa krajský súd stotožnil a odkazuje na ne.

Krajský súd len v stručnosti pripomína, že skutočne zákonná povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného v zmysle § 213 Tr. zákona nespočíva len v peňažnom plnení, ale aj v povinnosti vyživovať, zaopatrovať oprávnenú osobu v naturálnej forme, tak vo faktickej starostlivosti o jeho bývanie, ošatenie, hygienu, zdravie, vrátane starostlivosti o jej výchovu a všestranný rozvoj.

Správaním, ktoré dokázané bolo, ku ktorému sa vlastne aj samotná obžalovaná priznala, keďže opakovane potvrdila, že napr. desiatu do školy poškodenej nepripravovala a túto si mala pripraviť sama, alebo potvrdila, že bolo pred ňou aj zamykané jedlo v takom rozsahu, aby k nemu nemala úplne bežný prístup, keďže mala pocit s týmto jedlom narába nehygienicky. Nehovoriac o tom, že zásadným spôsobom porušila tieto povinnosti rodiča, predovšetkým tým, že došlo k tzv. „vyhodneniu“ poškodenej na ulicu, a teda, keď jej neumožnila vstup do domu a nestarala sa vôbec o to, čo bude následne s jej dcérou I. P. a to i napriek tomu, že táto v tom čase ešte bola riadne študentkou strednej školy a pripravovala sa na svoje budúce povolenie, a teda bolo povinnosťou nielen obžalovanej, ale aj jej manžela, riadne sa starať o vyživovaciu povinnosť, okrem iného aj umožniť jej teda prípravu na svoje budúce povolanie, aj napriek tomu, že poškodená už dovŕšila 18-ty rok života (tu správne poznamenal súd prvého stupňa, že rovnako tak ani krajskému súdu nie je zřejmý postup orgánov činných v trestnom konaní, pokiaľ v tomto prípade nebol trestne stíhaný aj otec poškodenej a to Z. P. - sám priznal, že zámok na vstupných dverách vymieňal on - minimálne v rozsahu naplnenia skutkovej podstaty zanedbania povinnej výživy podľa § 213 Tr. zákona).

Ani v následnom postupe súdu prvého stupňa vo vzťahu k výroku druhu a výmery trestu krajský súd nezistil žiadne zásadné pochybenia a taktiež nezistil ani dôvod pre zmenu tohto výroku v prospech obžalovanej.

Okresný súd správne ustálil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, keďže konštatoval, že zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zákona a nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Tr. zákona. Následne aj správne vyhodnotil pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností, správne aplikoval aj tieto okolnosti pri určení trestnej sadzby podľa § 38 ods. 2, 3,8 Tr. zákona, keďže v danom prípade sa trestná sadzba vo výmere 1 rok až 5 rokov upravovala tak, že horná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby bola znížená o jednu tretinu a trestná sadzba, v rámci ktorej mohol teda súd ukladať trest, bola po úprave správne určená na 1 rok až 3 roky a 8 mesiacov.

Následne správne súd prvého stupňa pri ukladaní trestu prihliadal na jednotlivé hľadiská ukladania trestu vyplývajúce z ust. § 34 ods. 4 Tr. zák., ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery, ako aj možnosti jeho nápravy, ako aj na účel trestu vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Tr. zák., ktorým je zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti, vytvorenie podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasné odradenie iných od páchania trestných činov s tým, že trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Z pohľadu správne aplikovaných základných zásad a kritérií pre ukladanie trestu potom aj krajský súd považuje z hľadiska ako generálnej tak i individuálnej prevencie trestu, trest uložený obžalovanej Bc. M.

P. vo výmere 2 rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na 2 roky, za trest primeraný a uložený zákonným spôsobom.

To boli podstatné dôvody, ktoré viedli krajský súd k záveru, že odvolania ako okresného prokurátora tak obžalovanej Bc. M. P. nie sú dôvodné, a preto ich podľa § 319 Tr. poriadku aj ako nedôvodné zamietol. jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.